

WONEN & O

Wedergeboorte van landgoed De Boschplaatse

zaterdag 25 september 2004
Uitgave Hazewinkel Pers

DAGBLAD VAN
NOORDEN HET

EN VERDER: Inrichtingsadvies ■ Brocante en antiek ■ Kunst in de tuin

Foto links: De gerenoveerde salonkamer. Het parket op de vloer is afkomstig van hout uit Franse treinwagons. Foto boven: Het plafond is weer helemaal in ere hersteld. Louise maakte voor de decoratie een mal en tig afdrucken van gips.

Renaissance herleeft in Blijham

Zo sierlijk, zo protserig ook. Welk een weelde toen. Zo kaal, zo gehavend daarna. Welk een vernielzucht. Grrr! De villa van 1887 moest, zoveel was zeker, totaal over de kop. Welk een uitdaging. 'Geweldig!'

Tekst **Cees Stolk**
Foto's **Jan Zeeman**

Hij kan het nog altijd niet vatten. Zo veel kapot. Versieringen op deuren afgehakt, ornamenten aan het plafond weggemoffeld of weggekapt, ronde vensterbanken afgezaagd. "Het leek wel alsof hier een beeldenstorm had gewoed."

Maar René Caderius van Veen is een doordouwer. En zijn vrouw, jonkvrouwe Louise de Savornin Lohman, achterkleindochter van dé CHU-man van het eerste uur (van 1862 tot 1866 rechter te Appingedam, later minister en staatsman) doet beslist niet voor hem onder.

Onder hun handen wordt landgoed De Bosch-

plaatse in Blijham wedergeboren. Maar vraag niet wat het kost. Aan geld in de eerste plaats, maar ook aan arbeid en aan tijd. Vanaf de koop in 1972 zitten ze tot over hun oren in de rommel. Ze doen veel zelf, dat scheelt. Timmeren, verven, schaven, stuken, ze draaien hun hand er niet voor om. Maar het breekwerk lieten en laten ze doen. Zonder aannemer Blokzijl waren ze nergens geweest. Grapje van Louise: "Ik heb wel eens tegen hun timmerman Jansen gezegd: wil je hier geen kamer huren?"

Ze komen nu, anno 2004, op adem. René: "Verbouwen komt ons even de strot uit." Ze zijn het even zat. Dat mag ook wel. Die laatste klus ging hun niet in de koude kleren zitten. In de salon, zeg maar de mooie kamer van toen, begon de vloer opeens te veren en op te bollen. Verrotte balken? Het leek er sterk op. Bij onderzoek ontdekten zij iets heel spannends, maar ook iets heel onaangenaams. Onder de vloer dook opeens tot ieders verrassing een 'atoombunker' op, gebouwd vlak voor de oorlog. Betonnen muren van meer dan een halve meter dikte, ijzeren balken als extra wapening. De houten balken daar weer boven kregen geen lucht en teerden weg. René: "Twee man zijn acht dagen met drillboren bezig geweest om die bunker te slopen. Twintig kuub beton kwam er uit. We liepen met oordoppen door het huis."

De vrouw des huizes houdt van kunst en beeldhouwt zelf ook. Haar man verstaat de kunst van het grasmaaien.

Ooit verborg
hardboard op de deuren
fraai
houtsnijwerk.
Het Jugendstil
motief is nu
weer hersteld.

>
 Van de ene tegenslag komt meestal de andere, zo merkten zij. René: "Als het hard regende klotste het water onder de kozijnen door." "Geweldig", roept Louise nu. Toen riep ze dat vast ook, want zij is de *positivo herself*. Bij elke tegenslag stroopt ze als het ware de mouwen op en 'gaat ervoor'. Ze vond bij het 'leeg roppen' van de hele kamer een splinter stucwerk waaraan ze kon achterhalen hoe sierlijk het plafond ooit was geweest. Ze pakte energiek de handschoen op, maakte een mal en tig afdrukken van gips. Beetje bij beetje vlocht zij zo de ornamenten in elkaar.

Bij de sloop van het verlaagde plafond kwamen flarden mat zwart behang tevoorschijn uit, schat hij, 1880, versierd met Chinese poppetjes. Even hoopten ze dat..., maar nee helaas, het bleef bij wat slierten negentiende eeuws behang, dat nergens meer te koop bleek.

Twaalf uur per dag waren ze in touw. *Toujours* in overall. Waarom zo'n haast? "De trouwerij van onze zoon", klinkt het nuchter. Net op tijd was de salon klaar en hij is een lust voor het oog geworden.

Ze blazen nu uit. Op de plaats rust. Genieten van het landgoed en zijn omgeving. Ooit was De Boschplaatse de 'dikste' boerderij van Blijham, met een oppervlakte van 106 hectare. De laatste boer, Hero Dijkema, gold als redelijk verlicht en ging er prat op dat hij de enige was van zijn collega's die een personeelsuitje organiseerde. Met de meikermis met z'n allen een dagje naar de stad, voor die tijd inderdaad revolutionair te noemen.

De Boschplaatse, genoemd naar het moerasbos in de buurt van de kronkelende Westervoldse A, stamt oorspronkelijk uit de zeventiende eeuw, maar brandde in 1887 af. Een jaar later werd de boerderij weer opgebouwd, deels met niet verbrande elementen uit het vroegere woonhuis.

De herenboer van toen herbouwde de boerderij in de toen populaire eclectische stijl met veel

ornamenten en tierelantijnen. Een allegaartje van stijlen, maar daarom ook zo verrassend. Italiaanse stukadoors versierden de plafonds en schouwten en gaven de hal en de gang een neoclassicistisch uiterlijk.

De bewoners daarna hadden minder eerbied voor het verleden. Veel sloopten zij, veel stopten zij weg achter hardboard en/of schrootjes. Zoals in de keuken, ontdekte René. Het was een kille ruimte met een verlaagd plafond. Heel voorzichtig haalde hij de betimmering weg en ontdekte een cassetteplafond uit 1600 zoveel, schat hij. René: "Ik heb dagen op m'n rug gelegen om de

oude kleuren terug te brengen."

Toen hij het hardboard van de deuren scheurde, viel zijn mond open van verbazing. Het houtsnijwerk, met strak Jugendstil motief, was er gewoon afgehakt. Met de botte bijl. De kant naar de gang hadden de 'slopers' intact gelaten en dus herstelt René nu met de hand de binnenkant.

Buiten, rondom de villa, is alles tiptop in orde. Zoals hoort bij een landgoed als het hunne, vinden zij. Het tuinhuisje van René's oma uit Oostbeek heeft een plek in Blijham gekregen. Dat is een verhaal apart. Oma nam het tienjarig knaapje graag en vaak mee op haar 'snuffeltochten' naar antiek en zo, wat zijn liefde voor oud extra prikkelde. Toen oma overleed, erfde hij o.a. dat tuinhuisje uit 1865 en liet het pronkstuk met een kraan over metershoge bomen tillen en transporteren naar Oost-Groningen. Het huisje dat verhuisde past perfect in de romantische Engelse landschapstuin. Paden slingeren om de vijver heen, waar majestueuze beuken de tuin een monumentaal karakter geven.

In 1972 zag het oog iets heel anders. Schapen begraaften achter gaas het gazon en bergen trekkerbanden van soms vier meter hoog en twintig meter lang omzoomden het erf. Bij de gedachte daaraan lopen de rillingen nog over ieders lijf.

In het huisje van oma verpozen ze soms een wijle en genieten van het zicht op hun tuin, waar de Engelse schilder John Constable, had hij nu geleefd, naar hartelust zijn romantische landschappen had geschilderd.

Een paar passen van 'oma' voert een sierlijk bruggetje over de vijver. Gaas is op de treden gespannen. "Pas op", roept Louise, "de onderste tree ligt los."

René reageert meteen: "Dat wordt dus de volgende klus."

Zucht?

Nee, niet echt.

